ANALYSE

Verontwaardigde brief van Hema aan franchisers heeft 'nul effect'

Carel Grol
Amsterdam

Het conflict tussen Hema en diens franchisenemers is geëscaleerd. De samenwerking 'heeft geen toekomst meer', stelde het warenhuis in een recente brief die stijf stond van de verontwaardiging. Vijf vragen over de ruzie.

Waar draait het om?
De internetverkopen. Hema heeft zo'n 250 franchise-filialen, die in handen zijn van 96 eigenaren. Daarmee is bijna de helft van de Nederlandse Hema-winkels een franchise. De contracten met franchisers stammen uit de tijd voordat Hema zijn webwinkel opende. Deze winkeliers krijgen nu een deel van de opbrengsten van de onlineverkopen in hun postcodegebied. Hema wil hier vanaf, omdat de franchisenemers onvoldoende zouden bijdragen aan de kosten van de webverkopen.

Kan Hema zomaar van die contracten af?
Nee, zegt Jeroen Sterk, advocaat bij Ludwig en Van Dam, een Rotterdams kantoor dat is gespecialiseerd in franchiserecht. 'Afspraken kunnen niet eenvoudig worden opengebroken. Er is een overlegverplichting.' Ook zegt hij dat de franchisenemers van Hema van oudsher 'goed georganiseerd zijn'. Ze kunnen dus een vuist maken tegen het hoofdkantoor. Wel zou Hema kunnen proberen om aflopende contracten open te breken.

De wrevel tussen het bedrijf en zijn filialen krijgt urgentie door de voorgenomen verkoop door Lion Capital

Het gevoel dat Sterk erbij krijgt: Hema wil internet bij zichzelf houden en de ondernemers de winkel laten zijn. 'Maar het is een illusie om te veronderstellen dat internet nog een eiland is in de organisatie.' Overigens speelt dit geschil bij meer franchiseformules, zegt de advocaat.

Maar waarom dan nu bij Hema?
De wrevel tussen het hoofdkantoor en de franchisenemers bestaat al langer. Alleen is hij nu pregnant, omdat Hema in de verkoop staat. De Belgische investeerder Core Equity was dicht bij de overname, maar die deal is geklapt. Volgens Core Equity zou het contract met de franchisenemers het onmogelijk maken om Hema online winstgevend te laten groeien. Al betwijfelt Sterk of de verkoop van Hema uitsluitend is afgeketst op de internetverkopen. 'Het is nooit één ding waarop zoiets spaak loopt.'

Hema in Rotterdam FOTO: HH

Hebben de aandeelhouders van Hema haast met de verkoop?
Zeker is dat ze er graag van afwillen. Hema is in handen van Lion Capital. Die Britse investeringsmaatschappij kocht Hema in 2007 voor € 1,13 mrd. Onderhand zitten ze al ruim tien jaar op hun investering en dat is lang voor private equity. Dus ze willen hun belang wel een keer verzilveren. Daarbij gaat het na jaren van malaise wel iets beter met Hema, dus zou het een goed moment zijn om te verkopen.

Wat is de impact van deze boze brief?
Een woordvoerder van de franchisenemers zei eerder dat de zij enigszins overvallen waren. Zeker omdat er drie jaar geleden nog een overeenkomst is getekend met de franchisenemers. Bovendien zijn de twee partijen onlosmakelijk met elkaar verbonden en moeten ze dus tot elkaar komen. Dat is in het verleden ook gebeurd, zeggen de franchisenemers — al erkent iedereen dat de partijen nu wel heel ver uiteen liggen. De inschatting van Sterk, die vanuit de zijlijn naar het Hema-dossier kijkt: 'Ik denk dat dit nul effect heeft.'

Onder de franchisenemers rommelt de onvrede over Lion. De Britse investeerder zou Hema voor de hoofdprijs willen verkopen, zo wordt gefluisterd. Hardop praten doet liever niemand. In de woorden van een van hen: 'Lion is eigenaar. Maar Hema is ook van ons.'